

Vroege piepers met

Op het Zeeuwse eiland Tholen zijn de afgelopen weken druk vroege aardappelen gepoot en met plastic afgedekt. Akkerbouwer Simon de Jong uit Poortvliet begon op 17 maart met het planten van de eerste poters van het ras Doré. Hij streeft naar vroege aardappelen met een uitstekende schil. „Aardappelen met een pokje leveren soms een paar cent minder op.”

Door: Eric de Lijster
Fotografie: Anton Dingemans

Een snijdend koude wind raast over de vlakke van het Zeeuwse eiland Tholen. Op een steenworp afstand van het dorp Poortvliet zijn de broers Simon en Leo de Jong medio maart druk doende met het poten van de eerste vroege aardappelen. De laatste gang op de kopakker wordt naast het bedrijf van akkerbouwer Marinus Geuze net afgemaakt. De eerste vier hectare met het ras Doré zitten in de grond.

Aan de andere kant van de boerderij wacht een perceel om met Nicola te worden beplant. „De jongens zijn iets te enthousiast geweest met vullen”, zegt Simon, wijzend naar de pootmachine die nog vol zit met Doré-pootgoed. Daarbij doelt hij op zijn zoon Simon jr en diens vriend Koert, die meehelpt met het poten. Simon de Jong is de akkerbouwer. Hij heeft met Geuze een Vennootschap onder Firma (VOF).

Broer Leo de Jong is melkveehouder met een bedrijf van 60 melkkoeien, maar helpt in drukke tijden graag mee op het akkerland.

De trekker, met de koepel met ruggenvormers aan de fronthead, wordt het erf opgereden. Snel worden onder de machine een reeks zwarte kratten naast elkaar gelegd. Met één beweging laat Leo de voorraadbunker leeg lopen in de kisten. De pootmachine, de Grimme GL34K, is gloednieuw, vertelt Simon de Jong. „De eerste op Tholen. Gisteren hebben wij proefgedraaid, maar alles werkt naar behoren.”

Een paar minuten later wordt er met de heftruck een pallet vol witte plastic poterbakjes met Nicola pootgoed voor de pootmachine gereden. Met drie man worden de bakjes geleegd, maar door de hoge capaciteit van de pootmachine duurt het wel even eer de voorraadbunker vol is. „Toch kiemen de aardappelen in de bakjes nog altijd iets beter voor dan in de Joppe voorkiemzakken aan de rekken”,

vertelt Simon. „Het is net dat beetje meer licht en lucht. Bovendien beschadigen de kiemen ook minder bij het vullen.”

Kiemen beschermen

De broers zijn erg kien op het zo veel mogelijk intact laten van het kiemen voor het poten. Zo hebben zij zelf een camera op de pootmachine geïnstalleerd. Via een LCD-scherm in de cabine van de trekker kan de bestuurder zo feilloos zien hoeveel aardappelen er voor de toevoerband liggen. „Er moeten er niet te veel voorliggen, anders gaan ze rommelen en beschadigen de kiemen”, vertelt Leo de Jong. „En deze moeten juist heel blijven voor een goede opkomst.” Gedurende het poten van de aardappelen laat hij geleidelijk de voorraadbunker kiepen, zodat er steeds voldoende knollen voor de band liggen. „Met de camera is dat prima te volgen.”

een perfecte schil

Simon de Jong ver stelt intussen de tandwiel en in de tandwielkast. De Doré is op 32,5 cm van elkaar geplant, de Nicola komt op 27 cm. Dit komt onder meer doordat de eerste Nicola-poters in de bakjes klein zijn. Later komt er iets grover pootgoed aan, vertelt Simon. „Deze leggen wij dan een centimeter of vier verder. Gelet op het aantal stengels per vierkante meter, mag de afstand dan wat ruimer. Soms sorteren wij het pootgoed nog eens voor om fijn en grover verder van elkaar te scheiden. Dan kunnen wij met het poten zo precies mogelijk te werk gaan.”

Medio maart is een gemiddelde pootdatum voor de vroege aardappelen op Tholen. Voor de primeurteelten wordt na het poten veelal geperforeerd folie over de ruggen gelegd. Dit beschermt de knollen niet alleen tegen de vorst, maar bevordert ook de opkomst. „Maar door de harde wind vanaf, zit zeil leggen er vandaag niet in”, zegt Simon.

Lichte zandgrond

De percelen waar de broers poten liggen aan de Lange Zandweg. De boerderij van Geuze heet de Zandhoeve. „Deze polder is ook zeer lichte grond. Zo rond de twaalf procent afslibbaar”, vertelt Simon. „Heel anders dan bijvoorbeeld de grond bij Sint Annaland waar de aardappelveiling is, die zwaarder zijn.” De Jong ploegt het land dan ook pas vlak voor het poten.

Dit verschil in grondkwaliteit laat zich zien in de aardappelschil, legt de akkerbouwer uit. De knollen op de lichte grond zien er wat doffer uit dan de aardappelen met een helder blanke schil van de gronden in en rond Sint Annaland. Dat is geen klein detail, benadrukt Simon de Jong. „De schilkwiteit wordt bij de afnemers steeds belangrijker. Het aantal groenteboeren dat inkopen doen op de veiling, wordt steeds minder. Zij pikken de mooie partijen er tussenuit. Ook supermarkten willen

blanke aardappelen hebben. Dan kunnen iets donkere knollen of aardappelen met een pokje erop minder opleveren. Dat kan soms wel een paar centen per kilo schelen.”

Ook in de schilkwiteit streeft De Jong naar optimalisatie. Zo poedert hij de poters vlak voor het poten in met Moncereen om infecties met de schimmel *Rhizoctonia* te voorkomen. Ook plant hij bijvoorbeeld minder Doré en wat meer Nicola. „Doré is toch wat gevoeliger voor schurft. Nicola heeft daar juist veel minder last van.”

Huidvast

De Jong vindt het niet erg dat hij dan met Doré areaal voor de primeurteelt inlevert. De eerste oogst wordt in de regel in de eerste helft van juni verwacht. „De primeuraardappelen rooien wij voorzichtig met de kistenrooier, doordat zij niet huidvast zijn. Afhankelijk van de wensen van de afnemer worden de aardappelen geleverd in zwarte kratjes of kuubskisten. Dat is natuurlijk behoorlijk arbeidsintensief. Dan kan je beter een middenvroeg als Frieslander

of Bildstar hebben, die wij na het doodspuiten nog een tijdje in de grond blijven zitten om een sterke huid te krijgen. Die kunnen wij dan vervolgens gewoon met de wagenrooier oogsten.” Op de achtergrond spelen ook de ontwikkelingen in de afzet mee, legt De Jong uit. Zo wordt ook de hoeveelheid van de bekende karakteristieke zwarte kratten die tijdens de oogst op de veiling worden aangevoerd minder. Veel wordt via de bemiddeling via Veiling Sint Annaland bij bemiddelaar Cees Bijl direct aan de wasserij of kleinverpakker voor supermarkten verkocht. „Zo gaat ook al huidvaste aardappelen, gesorteerd in 35 millimeter of 40 millimeter opwaarts in een grote vrachtwagen naar de wasserij.”

De Jong probeert vooral in te spelen op periodes waarin minder vroege aardappelen of minder aardappelen van een bepaald ras beschikbaar zijn. „Zo is een partij Bildstar van mij vorig jaar naar een afnemer in Friesland gegaan. Dat kwam doordat ik met Bildstar enkele weken voor de reguliere oogst van dit ras op de markt kwam. Net die paar weken eerder kan dan een leuk extra centje opleveren.”

HET BEDRIJF

Simon de Jong heeft in Scherpenisse samen met zijn broer Leo, die melkveehouder is, een maatschap. Met collega-akkerbouwer Marinus Geuze uit Poortvliet heeft hij een Vennootschap onder Firma (VOF). Binnen deze bedrijfsvorm doen De Jong en Geuze veel samen, onder meer in het machinegebruik. De Jong heeft zelf 53 hectare akkerland, anderhalf hectare pachtland en 12 hectare huurland, waarop circa 24 hectare aardappelen (van de rassen Première, Doré, Frieslander, Bildstar en Nicola). Een deel betreft één-op-twee teelt, omdat deze voor 1 juli worden gerooid. Een deel van de aardappelen gaat in de bewaring en wordt afgezet via aardappelhandel Bijl. Verder teelt De Jong winter tarwe, cichorei, snijmaïs, suikerbieten, graszaad, broccolizaad en één- en tweejarige weide.

Copyright foto

Copyright foto